

Hoofdstuk 15 Het toetsen van hypothesen.

15.1 Beslissen op grond van een steekproef

Opgave 1:

- hij gebruikt totaal meer schuurmiddel dan nodig is en dat kost dus extra geld
- de klanten gaan klagen als er te weinig schuurmiddel in een fles zit

Opgave 2:

- $n = 50$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{4}{\sqrt{50}}$
 $P(\bar{X} \leq 399 \vee \bar{X} \geq 401) = 2 \cdot P(\bar{X} \leq 399) = 2 \cdot \text{normalcdf}(-10^{99}, 399, 400, \frac{4}{\sqrt{50}}) = 0,072$
- dan weet je het werkelijke gemiddelde niet
- $P(399 < \bar{X} < 401) = \text{normalcdf}(399, 401, 400, \frac{4}{\sqrt{50}}) = 0,4998$

Opgave 3:

- $n = 120$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{4}{\sqrt{120}}$
 $P(\bar{X} \leq 399 \vee \bar{X} \geq 401) = 2 \cdot P(\bar{X} \leq 399) = 2 \cdot \text{normalcdf}(-10^{99}, 399, 400, \frac{4}{\sqrt{120}}) = 0,0062$
- $P(399 < \bar{X} < 401) = \text{normalcdf}(399, 401, 399, 2, \frac{4}{\sqrt{120}}) = 0,7081$

Opgave 4:

- $n = 100$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{4}{\sqrt{100}} = 0,4$
 $g_l = \text{invnorm}(0,005, 400, 0,4) = 398,97$
 $g_r = \text{invnorm}(0,995, 400, 0,4) = 401,03$
- H_0 wordt niet verworpen, dus het gemiddelde wijkt niet significant af van 400

Opgave 5:

- $H_0 : \mu = 1500$
 $H_1 : \mu \neq 1500$
- $n = 100$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{60}{\sqrt{100}} = 6$
 $g_l = \text{invnorm}(0,025, 1500, 6) = 1488,2$
 $g_r = \text{invnorm}(0,975, 1500, 6) = 1511,8$
- H_0 wordt niet verworpen, dus het beïnvloedt de levensduur niet significant

Opgave 6:

- $H_0 : \mu = 35000$
 $H_1 : \mu \neq 35000$
- $n = 64$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{4000}{\sqrt{64}} = 500$
 $g_l = \text{invnorm}(0,025, 35000, 500) = 34020$
 $g_r = \text{invnorm}(0,975, 35000, 500) = 35980$
- H_0 wordt verworpen, dus het gemiddelde wijkt significant af van 35000

Opgave 7:

a. $H_0: \mu = 25$

$H_1: \mu \neq 25$

$n = 50$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{3}{\sqrt{50}}$

$P(\bar{X} \leq 24) = \text{normalcdf}(-10^{99}, 24, 25, \frac{3}{\sqrt{50}}) = 0,009 < \frac{1}{2}\alpha$ dus H_0 wordt verworpen
 dus het gemiddelde wijkt significant af van 25

b. $n = 100$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{3}{\sqrt{100}} = 0,3$

$P(\bar{X} \geq 26) = \text{normalcdf}(26, 10^{99}, 25, 0,3) = 0,00043 < \frac{1}{2}\alpha$ dus H_0 wordt verworpen
 dus het gemiddelde wijkt significant af van 25

Opgave 8:

$H_0: \mu = 2000$

$H_1: \mu \neq 2000$

$n = 200$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{25,5}{\sqrt{200}}$

$P(\bar{X} \leq 1995) = \text{normalcdf}(-10^{99}, 1995, 2000, \frac{25,5}{\sqrt{200}}) = 0,0028 < \frac{1}{2}\alpha$ dus H_0 wordt verworpen
 dus het gemiddelde wijkt significant af van 2000

Opgave 9:

a. $H_0: \mu = 1,02$

$H_1: \mu \neq 1,02$

$n = 50$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{0,04}{\sqrt{50}}$

$P(\bar{X} \geq 1,04) = \text{normalcdf}(1,04, 10^{99}, 1,02, \frac{0,04}{\sqrt{50}}) = 0,0002 < \frac{1}{2}\alpha$ dus H_0 wordt verworpen
 dus de fabrikant gaat de vulmachine opnieuw afstellen

b. $P(\bar{X} \geq 1,03) = \text{normalcdf}(1,03, 10^{99}, 1,02, \frac{0,04}{\sqrt{50}}) = 0,039 > \frac{1}{2}\alpha$ dus H_0 wordt niet verworpen
 dus de fabrikant gaat de vulmachine niet opnieuw afstellen

Opgave 10:

a. $H_0: \mu = 6,8$

$H_1: \mu \neq 6,8$

$n = 40$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{0,2}{\sqrt{40}}$

$P(\bar{X} \leq 6,75) = \text{normalcdf}(-10^{99}, 6,75, 6,8, \frac{0,2}{\sqrt{40}}) = 0,057$

bij $\alpha = 0,10$ wordt H_0 niet verworpen, dus het gemiddelde wijkt niet significant af van 6,8

bij $\alpha = 0,05$ wordt H_0 verworpen, dus het gemiddelde wijkt significant af van 6,8

b. $n = 100$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{0,2}{\sqrt{100}} = 0,02$

verwerp H_0 als $\bar{X} \leq g_l \vee \bar{X} \geq g_r$

$g_l = \text{invnorm}(0,05, 6,8, 0,02) = 6,767$

$g_r = \text{invnorm}(0,95, 6,8, 0,02) = 6,833$

verwerp H_0 als $\bar{X} \leq 6,76 \vee \bar{X} \geq 6,84$

15.2 Eenzijdig en tweezijdig toetsen

Opgave 11:

- de medewerker beweert dat de levensduur wordt verlengd dus $H_1: \mu > 1150$
- nee want $1135 < 1150$

Opgave 12:

- $n = 30$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{15}{\sqrt{30}}$
 $g = \text{invnorm}(0.9, 85, \frac{15}{\sqrt{30}}) = 88,51$
verwerp H_0 als $X \geq 88,6$
- $n = 50$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{15}{\sqrt{50}}$
 $g = \text{invnorm}(0.05, 85, \frac{15}{\sqrt{50}}) = 81,51$
verwerp H_0 als $X \leq 81,5$
- $n = 200$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{15}{\sqrt{200}}$
 $g_l = \text{invnorm}(0.005, 85, \frac{15}{\sqrt{200}}) = 82,27$
 $g_r = \text{invnorm}(0.995, 85, \frac{15}{\sqrt{200}}) = 87,73$
verwerp H_0 als $\bar{X} \leq 82,2 \vee \bar{X} \geq 87,8$

Opgave 13:

- $H_0: \mu = 12$
 $H_1: \mu < 12$
 $n = 25$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{3}{\sqrt{25}} = 0,6$
 $g = \text{invnorm}(0.05, 12, 0.6) = 11,01$
dus als $\bar{X} \leq 11,0$ dan is er reden om aan te nemen dat de afhandelingstijd is verminderd
- $n = 80$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{3}{\sqrt{80}}$
 $P(\bar{X} \leq 11,3) = \text{normalcdf}(-10^{99}, 11.3, 12, \frac{3}{\sqrt{80}}) = 0,018 > \alpha$ dus H_0 wordt niet verworpen
dus de afhandelingstijd is niet afgenomen.

Opgave 14:

- $H_0: \mu = 500$
 $H_1: \mu > 500$
 $n = 100$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{1,5}{\sqrt{100}} = 0,15$
 $P(\bar{X} \geq 500,4) = \text{normalcdf}(500.4, 10^{99}, 500, 0.15) = 0,0038 < \alpha$ dus H_0 wordt verworpen
dus de productieafdeling krijgt gelijk

Opgave 15:

- $H_0: \mu = 28,6$
 $H_1: \mu \neq 28,6$
 $n = 75$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{5,9}{\sqrt{75}}$
 $P(\bar{X} \geq 30,2) = \text{normalcdf}(03.2, 10^{99}, 28.6, \frac{5,9}{\sqrt{75}}) = 0,009 > \frac{1}{2}\alpha$ dus H_0 wordt niet verworpen

Dus het manuscript kan van deze auteur afkomstig zijn.

Opgave 16:

$$H_0 : \mu = 100$$

$$H_1 : \mu > 100$$

$$n = 25 \text{ dus } \sigma_{\bar{X}} = \frac{15}{\sqrt{25}} = 3$$

$P(\bar{X} \geq 108) = \text{normalcdf}(108, 10^{99}, 100, 3) = 0,0038 < \alpha$ dus H_0 wordt verworpen
dus de voorzitter krijgt gelijk

Opgave 17:

a. $P(3,8 \leq X \leq 4,2) = \text{normalcdf}(3.8, 4.2, 4, 0.12) = 0,9044$

b. $H_0 : \mu = 4$

$$H_1 : \mu \neq 4$$

$$n = 50 \text{ dus } \sigma_{\bar{X}} = \frac{0,12}{\sqrt{50}}$$

$$P(\bar{X} \leq 3,95) = \text{normalcdf}(-10^{99}, 3.95, 4, \frac{0,12}{\sqrt{50}}) = 0,0016 < \frac{1}{2}\alpha \text{ dus } H_0 \text{ wordt verworpen}$$

dus het gemiddelde wijkt significant af van 4 mg

c. $P(X < 3,8 \vee X > 4,2) = 1 - \text{normalcdf}(3.8, 4.2, 3.95, 0.12) = 0,124$ dus 12,4%

Opgave 18:

a. $n = 25$ dus $\sigma_{\bar{X}} = \frac{8}{\sqrt{25}} = 1,6$

$$g = \text{invnorm}(0.95, 40, 1.6) = 42,63$$

H_0 wordt verworpen als $\bar{X} \geq 42,7$

b. $\sigma_{\bar{X}} = \frac{8}{\sqrt{n}}$

$$P(\bar{X} \geq 40,5) = \text{normalcdf}(40.5, 10^{99}, 40, \frac{8}{\sqrt{n}}) \leq 0,05$$

$$\text{neem } y_1 = \text{normalcdf}(40.5, 10^{99}, 40, \frac{8}{\sqrt{X}})$$

kijk in de tabel voor welke X geldt dat $y_1 \leq 0,05$

dat is voor $X \geq 693$ dus de steekproef moet minstens 693 groot zijn

Opgave 19:

$$H_0 : \mu = 183$$

$$H_1 : \mu > 183$$

$$n = 133 \text{ dus } \sigma_{\bar{X}} = \frac{7}{\sqrt{133}}$$

$$P(\bar{X} \geq 197) = \text{normalcdf}(197, 10^{99}, 183, \frac{7}{\sqrt{133}}) = 0,0000 < \alpha \text{ dus } H_0 \text{ wordt verworpen}$$

dus basketballers zijn significant langer dan gemiddeld

Opgave 20:

a. $H_0 : \mu \geq 800$

$$H_1 : \mu < 800$$

$$n = 25 \text{ dus } \sigma_{\bar{X}} = \frac{35}{\sqrt{25}} = 7$$

$$P(\bar{X} \leq 785) = \text{normalcdf}(-10^{99}, 785, 800, 7) = 0,016 < \alpha \text{ dus } H_0 \text{ wordt verworpen}$$

dus de fabrikant krijgt geen gelijk

- b. als $\mu > 800$ dan wijkt 785 meer af, dus de kans dat $P(\bar{X} \leq 785)$ wordt kleiner, dus krijgt de fabrikant eerder ongelijk

Opgave 21:

$$H_0: \mu \geq 28,4$$

$$H_1: \mu < 28,4$$

$$n = 30 \text{ dus } \sigma_{\bar{X}} = \frac{2,4}{\sqrt{30}}$$

$P(\bar{X} \leq 27,6) = \text{normalcdf}(-10^{99}, 27,6, 28,4, \frac{2,4}{\sqrt{30}}) = 0,034 > \alpha$ dus H_0 wordt niet verworpen
dus de medewerker van 'de Ster' krijgt geen gelijk.

Opgave 22:

a. $H_0: \mu = 500$

$$H_1: \mu < 500$$

$$n = 50 \text{ dus } \sigma_{\bar{X}} = \frac{4}{\sqrt{50}}$$

$$g = \text{invnorm}(0,05, 500, \frac{4}{\sqrt{50}}) = 499,07$$

de consumentenorganisatie krijgt gelijk als $\bar{X} \leq 499,0$

b. $H_0: \mu = 500$

$$H_1: \mu > 500$$

$$n = 25 \text{ dus } \sigma_{\bar{X}} = \frac{4}{\sqrt{25}} = 0,8$$

$P(\bar{X} \geq 501,94) = \text{normalcdf}(501,94, 10^{99}, 500, 0,8) = 0,008 < \alpha$ dus H_0 wordt verworpen
dus het hoofd van de afdeling voorraad krijgt gelijk

c. $H_0: \mu = 500$

$$H_1: \mu \neq 500$$

$$n = 25 \text{ dus } \sigma_{\bar{X}} = \frac{4}{\sqrt{25}} = 0,8$$

$P(\bar{X} \geq 502,48) = \text{normalcdf}(502,48, 10^{99}, 500, 0,8) = 0,001 < \frac{1}{2}\alpha$ dus H_0 wordt
Verworpen, dus de afdeling controle krijgt gelijk

15.3 Binomiale toetsen

Opgave 23:

- discrete toevalsvariabele want je kunt alleen maar een geheel aantal personen hebben
- de 100 personen zijn onafhankelijk van elkaar en vinden de nieuwe frisdrank wel of niet de lekkerste
- nee, want 48% vindt de nieuwe frisdrank de lekkerste
- de concurrent want 28% zit ver onder de verwachte 40%

Opgave 24:

- $P(X \geq 19) = 1 - P(X \leq 18) = 1 - \text{binomcdf}(40, 0.35, 18) = 0,07$
- nee, want $0,07 > \alpha$

Opgave 25:

$$H_0 : p = 0,08$$

$$H_1 : p > 0,08$$

$$P(X \geq 22) = 1 - P(X \leq 21) = 1 - \text{binomcdf}(200, 0.08, 21) = 0,08 > \alpha$$

Dus H_0 wordt niet verworpen, dus Mevrouw Bouman krijgt geen gelijk.

Opgave 26:

$$H_0 : p = 0,3$$

$$H_1 : p < 0,3$$

$$P(X \leq 112) = \text{binomcdf}(474, 0.3, 112) = 0,0012 < \alpha$$

Dus H_0 wordt verworpen, dus de Amerikaanse onderzoekers krijgen gelijk.

Opgave 27:

$$H_0 : p \geq 0,7$$

$$H_1 : p < 0,7$$

$$P(X \leq 320) = \text{binomcdf}(500, 0.7, 320) = 0,0023 < \alpha$$

Dus H_0 wordt verworpen, dus er is reden om de bewering van de recensent in twijfel te trekken.

Opgave 28:

X = aantal zessen

$$H_0 : p = \frac{1}{6}$$

$$H_1 : p < \frac{1}{6}$$

$$P(X \leq 8) = \text{binomcdf}(80, \frac{1}{6}, 8) = 0,067 > \alpha$$

Dus H_0 wordt niet verworpen, dus Mirjam krijgt geen gelijk.

Opgave 29:

$$H_0 : p = \frac{1}{4}$$

$$H_1 : p > \frac{1}{4}$$

$$P(X \geq 52) = 1 - P(X \leq 51) = 1 - \text{binomcdf}(160, \frac{1}{4}, 51) = 0,02 > \alpha$$

Dus H_0 wordt niet verworpen, dus Simon krijgt geen gelijk.

Opgave 30:

$$H_0 : p \geq 0,8$$

$$H_1 : p < 0,8$$

$$P(X \leq g) \leq 0,05$$

$$P(X \leq g) = \text{binomcdf}(500,0.8, g) \leq 0,05$$

$$y_1 = \text{binomcdf}(500,0.8, X)$$

kijk in de tabel voor welke X geldt dat $y_1 \leq 0,05$

dat is voor $X \leq 384$, dus bij minstens 385 patiënten

Opgave 31:

a. $H_0 : p \geq 0,55$

$$H_1 : p < 0,55$$

$$P(X \leq g) \leq 0,05$$

$$P(X \leq g) = \text{binomcdf}(500,0.55, g) \leq 0,05$$

neem $y_1 = \text{binomcdf}(500,0.55, X)$ en kijk in de tabel voor welke X geldt dat $y_1 \leq 0,05$

dat is voor $X \leq 256$

b. Jacco krijgt gelijk

c. $H_0 : p = 0,815$

$$H_1 : p > 0,815$$

$$P(X \geq g) \leq 0,025$$

$$P(X \geq g) = 1 - P(X \leq g - 1) = 1 - \text{binomcdf}(300,0.815, g - 1) \leq 0,025$$

neem $y_1 = 1 - \text{binomcdf}(300,0.815, X - 1)$ en kijk in de tabel voor welke X geldt dat

$$y_1 \leq 0,025$$

dat is voor $X \geq 258$

Opgave 32:

a. X is het aantal keren kop

je zegt niet dat de kans op kop groter of kleiner is dan $\frac{1}{2}$

b. $H_0 : p = \frac{1}{2}$

$$H_1 : p \neq \frac{1}{2}$$

$$P(X \geq 59) = 1 - P(X \leq 58) = 1 - \text{binomcdf}(100, \frac{1}{2}, 58) = 0,044 > \frac{1}{2} \alpha$$

dus H_0 wordt niet verworpen, dus het muntstuk is zuiver

Opgave 33:

$$H_0 : p = \frac{1}{6}$$

$$H_1 : p \neq \frac{1}{6}$$

$$P(X \leq 12) = \text{binomcdf}(150, \frac{1}{6}, 12) = 0,016 < \frac{1}{2} \alpha$$

dus H_0 wordt verworpen, dus de dobbelsteen is onzuiver

Opgave 34:

$$P(X \leq g) = \text{binomcdf}(50,0.3, g) \leq 0,05$$

neem $y_1 = \text{binomcdf}(50,0.3, X)$ en kijk in de tabel voor welke X geldt dat $y_1 \leq 0,05$

dat is voor $X \leq 9$

$$P(X \geq g) = 1 - P(X \leq g - 1) = 1 - \text{binomcdf}(50, 0.3, g - 1) \leq 0,05$$

neem $y_1 = 1 - \text{binomcdf}(50, 0.3, X - 1)$ en kijk in de tabel voor welke X geldt dat $y_1 \leq 0,05$

dat is voor $X \geq 21$

dus $X \leq 9 \vee X \geq 21$

Opgave 35:

$$H_0 : p = 0,12$$

$$H_1 : p < 0,12$$

$$P(X \leq 8) = \text{binomcdf}(80, 0.12, 8) = 0,367 > \alpha \text{ dus } H_0 \text{ wordt niet verworpen}$$

dus de steekproef wijkt niet significant af

Opgave 36:

$$H_0 : p = 0,68$$

$$H_1 : p \neq 0,68$$

$$P(X \geq 46) = 1 - P(X \leq 45) = 1 - \text{binomcdf}(60, 0.68, 45) = 0,094 > \frac{1}{2} \alpha$$

dus H_0 wordt niet verworpen, dus Beerlage krijgt geen gelijk

Opgave 37:

$$H_0 : p = 0,68$$

$$H_1 : p < 0,68$$

$$P(X \leq 38) = \text{binomcdf}(66, 0.68, 38) = 0,048 < \alpha$$

dus H_0 wordt verworpen, dus woordvoerder Wolfsen krijgt gelijk

Opgave 38:

a. $H_0 : p = \frac{1}{5}$

$$H_1 : p \neq \frac{1}{5}$$

$$P(X \geq 115) = 1 - P(X \leq 114) = 1 - \text{binomcdf}(500, \frac{1}{5}, 114) = 0,054 > \alpha$$

dus H_0 wordt niet verworpen, dus de roulette is zuiver

b. $H_0 : p = \frac{2}{5}$

$$H_1 : p \neq \frac{2}{5}$$

$$P(X \leq g) = \text{binomcdf}(600, \frac{2}{5}, g) \leq 0,005$$

neem $y_1 = \text{binomcdf}(600, \frac{2}{5}, X)$ en kijk in de tabel voor welke X geldt dat $y_1 \leq 0,005$

dat is voor $X \leq 208$

$$P(X \geq g) = 1 - P(X \leq g - 1) = 1 - \text{binomcdf}(600, \frac{2}{5}, g - 1) \leq 0,005$$

neem $y_1 = 1 - \text{binomcdf}(600, \frac{2}{5}, X - 1)$ en kijk in de tabel voor welke X geldt dat

$$y_1 \leq 0,005$$

dat is voor $X \geq 272$

dus de roulette is zuiver als $209 \leq X \leq 271$

c. $H_0 : p = \frac{2}{5}$

$$H_1 : p < \frac{2}{5}$$

$$P(X \leq 110) = \text{binomcdf}(300, \frac{2}{5}, 110) = 0,131 > \alpha$$

dus H_0 wordt verworpen, dus Erik krijgt gelijk

Opgave 39:

$$H_0 : p \geq \frac{1}{2}$$

$$H_1 : p < \frac{1}{2}$$

$P(X \leq 1141) = \text{binomcdf}(2375, \frac{1}{2}, 1141) = 0,0295 > \alpha$ dus H_0 wordt niet verworpen
dus de veronderstelling van het ministerie wordt niet herzien

Opgave 40:

$$H_0 : p \geq 0,80$$

$$H_1 : p < 0,80$$

X = het aantal lampen met een levensduur van meer dan 8000 uur

$P(X \leq 21) = \text{binomcdf}(30, 0,8, 21) = 0,129 > \alpha$ dus H_0 wordt niet verworpen
dus de fabrikant krijgt gelijk

Opgave 41:

a. $P(d < 7,2) = \text{normalcdf}(-10^{99}, 7,2, 7,9, 0,5) = 0,081$

b. $H_0 : \mu = 0,081$

$$H_1 : \mu < 0,081$$

X = het aantal tomaten dat moet worden doorgedraaid

$$P(X \leq 65) = \text{binomcdf}(900, 0,081, 65) = 0,184 > \alpha$$
 dus H_0 wordt niet verworpen

Dus de diameter wordt niet vergroot door het middel

Opgave 42:

a. $P(G > 4000) = \text{normalcdf}(4000, 10^{99}, 3250, 425) = 0,0388$

$$P(X \geq 5) = 1 - P(X \leq 4) = 1 - \text{binomcdf}(80, 0,0388, 4) = 0,1994$$

b. $H_0 : p = 0,0388$

$$H_1 : p > 0,0388$$

X = het aantal baby's dat te zwaar is

$$P(X \geq 8) = 1 - P(X \leq 7) = 1 - \text{binomcdf}(58, 0,0388, 7) = 0,0017 < \alpha$$
 dus H_0 wordt

Verworpen, dus de medewerkers van het consultatiebureau krijgen gelijk

15.4 De tekentoets

Opgave 43:

Er is niet gegeven dat het aantal verkochte fietsen normaal verdeeld is.

Opgave 44:

Het teken van waarneming -15 geeft: $-----+---+---+-$

X is het aantal plustekens in de steekproef, dus $X = 3$

$$H_0: p \geq 0,5$$

$$H_1: p < 0,5$$

$$P(X \leq 3) = \text{binomcdf}(13,0.5,3) = 0,046 \leq \alpha$$

dus H_0 wordt verworpen, dus de bewering van de boswachter wordt in twijfel getrokken.

Opgave 45:

Het teken van waarneming $-2,5$ geeft: $-++++-+-++-++--+$

X is het aantal plustekens in de steekproef, dus $X = 9$

$$H_0: p \leq 0,5$$

$$H_1: p > 0,5$$

$$P(X \geq 9) = 1 - P(X \leq 8) = 1 - \text{binomcdf}(15,0.5,8) = 0,304 > \alpha$$

dus H_0 wordt niet verworpen, dus de wachttijd is hoogstens 2,5 minuten.

Opgave 46:

Het teken van waarneming $-4,3$ geeft: $--0+-+---0++-00-+-----+$

X is het aantal mintekens, dus $X = 14$ en $n = 20$

$$H_0: p = 0,5$$

$$H_1: p > 0,5$$

$$P(X \geq 14) = 1 - P(X \leq 13) = 1 - \text{binomcdf}(20,0.5,13) = 0,058 < \alpha$$

Dus H_0 wordt verworpen, dus de bus is minder dan 4,3 minuten te laat.

Opgave 47:

X is het aantal twintigjarige jongens dat zwaarder is dan 75,6 kg

$$H_0: p = 0,5$$

$$H_1: p > 0,5$$

$$P(X \geq 138) = 1 - P(X \leq 137) = 1 - \text{binomcdf}(250,0.5,137) = 0,057 > \alpha$$

Dus H_0 wordt niet verworpen, dus er mag niet geconcludeerd worden dat het gemiddelde gewicht is toegenomen.

Opgave 48:

X is het aantal vrouwen waarbij de zwangerschap korter duurde dan 266 dagen

Dus $X = 753 - 325 = 428$

$$H_0: p = 0,5$$

$$H_1: p > 0,5$$

$$P(X \geq 428) = 1 - P(X \leq 427) = 1 - \text{binomcdf}(753,0.5,427) = 0,0001 < \alpha$$

Dus H_0 wordt verworpen, dus de bewering van de geneeskundige wordt geaccepteerd.

Opgave 49:

Het teken van na – voor is: 0 + - - - 0 - + - - - - - - - 0

X is het aantal mintekens in de steekproef, dus $X = 11$ en $n = 13$

$$H_0 : p = 0,5$$

$$H_1 : p > 0,5$$

$$P(X \geq 11) = 1 - P(X \leq 10) = 1 - \text{binomcdf}(13,0.5,10) = 0,011 < \alpha$$

Dus H_0 wordt verworpen, dus het middel vermindert het aantal bladluizen.

Opgave 50:

X is het aantal wedstrijden waarin Nederland van België wint, dus $X = 55$ en $n = 94$

$$H_0 : p = 0,5$$

$$H_1 : p > 0,5$$

$$P(X \geq 55) = 1 - P(X \leq 54) = 1 - \text{binomcdf}(94,0.5,54) = 0,061 > \alpha$$

Dus H_0 wordt niet verworpen, dus Nederland is niet sterker dan België.

Opgave 51:

Het teken van $A - B$ is: + + + + - + + - - + - - + + + + + - +

X is het aantal plustekens in de steekproef, dus $X = 14$

$$H_0 : p = 0,5$$

$$H_1 : p \neq 0,5$$

$$P(X \geq 14) = 1 - P(X \leq 13) = 1 - \text{binomcdf}(20,0.5,13) = 0,058 > \frac{1}{2} \alpha$$

Dus H_0 wordt niet verworpen, dus er is geen significant verschil in de populariteit tussen de programma's A en B.

Opgave 52:

X is het aantal honden dat de voorkeur geeft aan B, dus $X = 20$.

$$H_0 : p = 0,5$$

$$H_1 : p > 0,5$$

$$P(X \geq 20) = 1 - P(X \leq 19) = 1 - \text{binomcdf}(30,0.5,19) = 0,049 < \alpha$$

Dus H_0 wordt verworpen, dus er is voldoende reden om te veronderstellen dat merk B door de honden meer op prijs wordt gesteld dan merk A.

Opgave 53:

Het teken van thuis – uit is: + + + + - + - 0 - +

X is het aantal plustekens in de steekproef, dus $X = 6$ en $n = 9$.

$$H_0 : p = 0,5$$

$$H_1 : p > 0,5$$

$$P(X \geq 6) = 1 - P(X \leq 5) = 1 - \text{binomcdf}(9,0.5,5) = 0,252 > \alpha$$

Dus H_0 wordt niet verworpen, dus er is geen reden om aan te nemen dat 'thuisvoordeel' bestaat.

Opgave 54:

Het teken van AEX – NIG is: - + + 0 + + + + + + +

X is het aantal plussen in de steekproef, dus $X = 10$ en $n = 11$

$$H_0: p = 0,5$$

$$H_1: p > 0,5$$

$$P(X \geq 10) = 1 - P(X \leq 9) = 1 - \text{binomcdf}(11,0.5,9) = 0,006 < \alpha$$

Dus H_0 wordt verworpen, dus er is reden om aan te nemen dat het aandeel AEX het beter doet dan het aandeel NIG.

Opgave 55:

a. Het teken van $B - A$ is: ++-+++++--++-

X is het aantal plussen in de steekproef, dus $X = 12$.

$$H_0: p = 0,5$$

$$H_1: p \neq 0,5$$

$$P(X \geq 12) = 1 - P(X \leq 11) = 1 - \text{binomcdf}(16,0.5,11) = 0,038 > \frac{1}{2}\alpha$$

Dus H_0 wordt niet verworpen, dus er is geen reden om aan te nemen dat er kwaliteitsverschil bestaat tussen beide soorten kunstmest.

b. X is het aantal plussen in de steekproef, dus $X = 12$.

$$H_0: p = 0,5$$

$$H_1: p > 0,5$$

$$P(X \geq 12) = 1 - P(X \leq 11) = 1 - \text{binomcdf}(16,0.5,11) = 0,038 < \alpha$$

Dus H_0 wordt verworpen, dus er is reden om aan te nemen dat soort B beter is dan soort A.